

C R I E S - CRIses Established Singing. Investigations into the Inherent Potential of Collective Singing in Times of Social Crises in the Scandinavian and Baltic Regions

Dainavimas krizių metu. Bendruomeninio dainavimo galia įveikiant socialines krizes – Skandinavijos ir Baltijos šalių tyrimas

Projektui vadovauja tyrėjai iš Orhuso universiteto (Danijos), projekto partneriai: Tartu universitetas, Latvijos kultūros akademija, Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas. <https://chanse.org/cries/>

Šiame projekte nagrinėjamas kolektyvinio dainavimo vaidmuo socialinių krizių laikotarpiais Baltijos ir Skandinavijos regionuose apytikriai nuo 1800 iki 2025 m. Manoma, kad bendras dainavimas yra universali žmonių reakcija į krizes, šią mintį neseniai dar labiau sustiprino plačiai paplitę vaizdai – dainavimo Ukrainos požeminėse slėptuvėse įrašai. Skandinavijos ir Baltijos šalyse, garsėjančiose turtingomis kolektyvinio dainavimo tradicijomis, dainos ne kartą padėjo stiprinti kultūrinį atsparumą, spręsti konfliktus, susivienyti. Pavyzdžių yra įvairių: nuo Danijos dainuojančio pasipriešinimo po Šlėzvingo karo ir Antrojo pasaulinio karo iki Norvegijos atsako į 2011 m. Utojos išpuolį, nuo lietuvių tremtinių dainavimo Sibire iki „dainuojančios revoliucijos“ – Baltijos šalių piliečių siekio atsiskirti nuo Sovietų Sąjungos.

Mokslininkai sutaria, kad dainavimo tradicijos šiuose regionuose atlieka svarbų vaidmenį, kuria socialinę sanglaudą, kultūrinį tapatumą ir atmintį. Tačiau, nepaisant šių akivaizdžių panašumų, nė viename tyrime nebuvo tiesiogiai lyginamos Skandinavijos ir Baltijos šalių dainavimo praktikos. CRIES projektas užpildys šią spragą, tirdamas kolektyvinio dainavimo socialinį poveikį krizių metu. Bus siekiama išsiaiškinti, kaip dainavimas gali stiprinti bendruomeninius ryšius, o gal ir skatinti atskirtį ar nesantaiką. Atsižvelgiant į dabartinius Europos iššūkius: išliekantį COVID-19 poveikį, karo veiksmus ir didėjančią technologinę atskirtį, kaip niekada svarbu tirti visuomenės narių tarpusavio pasitikėjimą stiprinančias praktikas.

Žvelgdami nuo 1800 m. iki šių dienų, CRIES tyrėjai jungs istorinę analizę, skaitmeninę humanitariką, muzikologiją ir etnografiją. Projekte bus nagrinėjami tiek istoriniai, tiek šiuolaikiniai atvejai, įskaitant ukrainiečių pabėgėlių Skandinavijoje ir Baltijos šalyse tyrimą, siekiant išsiaiškinti, kaip dainavimas drauge palaiko pabėgėlių kultūrinį tapatumą.

Bendradarbiaudamas su tokiais svarbiais partneriais kaip nacionalinėmis bibliotekomis, dainų šventėmis, chorų festivaliais, CRIES projektas siūlys tarpdisciplininį požiūrį į dainavimo tradicijų gyvavimą įvairiose krizinėse situacijose, pateiks įžvalgas apie vienijantį ar galimai skaldantį kolektyvinio dainavimo poveikį, ypač socialinių sukrėtimų metu. CRIES sukauptas skaitmeninis archyvas ir išvados bus prieinami mokslininkams, visuomenei ir pabrėš kolektyvinio dainavimo, kaip galingos socialinės sanglaudos ir atsparumo priemonės, svarbą.

Projekto laikotarpis – 2025–2027 m., jį remia Lietuvos mokslo taryba (Sut. Nr. S-HERA-25-1).